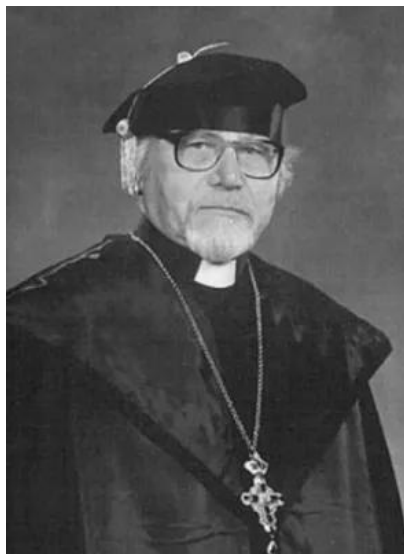

ЯРМУСЬ Степан Онисимович (25. 05. 1925, с. Лідихів, нині Кременецького р-ну Тернопільської обл. — 09. 04. 2015, м. Вінніпег, провінція Манітоба, Канада) — релігійний діяч, богослов, філософ, журналіст. Доктор душпастирства (1981), богословських наук (1994). Член УВАН (від 1981), НТШ (від 1988). У 1942 був вивезений на примусові роботи до Німеччини. 1944—45 воював у складі дивізії «Галичина». Перебував у таборах для інтернованих та військовополонених в Італії (1945—47) та Великій Британії (1947—48). Закінчив Пастирські курси УАПЦ (Лондон, 1956), Колегію св. Андрея (1962), Манітобський університет (1974), магістерські студії в Міжконфесійному пасторальному інституті (1977; усі — Вінніпег), докторські — в Семінарії Сан-Франциско (США, 1981). У 1956 рукопокладений на священника, душпастирював у Лондоні. 1962 емігрував до Канади. Працював у канцелярії консисторії Української греко-православної церкви Канади, був особистим секретарем митрополита Іларіона (Огієнка), від 1963 — у редакції «Вісника» (друкований орган церкви), 1969—75 — його головний редактор та церковного календаря «Рідна нива». Водночас від 1967 душпастирював у провінції Саскачеван, від 1969 викладав у Колегії св. Андрея, був деканом богословського факультету (1995—98). Від 1981 — головний редактор журналу «Віра й культура»; від 1983 — голова президії Консисторії Української православної церкви в Канаді. Член Інституту дослідів Волині та його редколегії (від 1963), Українського історичного товариства (від 1973), Канадської філософської асоціації (1981—95). Президент видавничої спілки «Тризуб» (1997—2000). Був редактором і співредактором часопису «Український голос», дописував

до інших українськомовних видань Канади, США, від 1990-х рр. — України. Автор праць у галузях теології та філософії. Створив оригінальний концепт пасторальної антропології. Зусиллями Я. (з його передмовами) вперше опубліковано в Канаді низку творів митрополита Іларіона, присвятив йому окрему працю «Феномен Івана Огієнка (митрополита Іларіона)» (К., 1998). Переклав з російської мови основні твори П. Юркевича й залишив ґрунтовну розвідку «Памфіл Данилович Юркевич та його філософська спадщина» (1979). Упорядкував і видав збірник вибраних творів Ю. Мулика-Луцика «Феномен зарубіжного мислителя» (2004; обидва — Вінніпег). Його статті богословського змісту увійшли до академічних видань українських науковців, зокрема «Релігієзнавчого словника» (1996), 10-томної «Історії релігії в Україні» (1996—2005), а також 4-томної «Української релігієзнавчої енциклопедії» (2022—24). Досліджував журналістську та книговидавничу справу української еміграції. Публіцистика Я. наповнена аналізом церковного й громадського життя, тогочасних подій, турботою про українську справу. Після відновлення Україною незалежності неодноразово відвідував батьківщину, переймався проблемами українського православ'я, російським впливом на політичне й церковне життя в Україні. Автор статей в ЕСУ.

Основні праці

Духовість українського народу. Вінніпег, 1983; Вибране: із статей, проповідей і доповідей. Вінніпег, 1991; В країні моїх батьків. Рефлексії з відвідин України. Вінніпег, 1991; Сучасне душпастирство. К., 1994; Причинки до мислі про сучасне душпастирство. Вінніпег, 1995; Журналістичний профіль: 36. публіцист. статей. 1969—2002. Вінніпег, 2002; Досвід віри українця: Вибр. тв. К., 2002; 2007.

Рекомендована література

1. Степовик Д. Продовжувач справи митрополита Іларіона // Київська старовина. 1994. № 3;
2. Його ж. До 40-річчя свячень о. д-ра Степана Ярмуса // Український голос [Вінніпег]. 1996, 18 листоп.;
3. Тимошик М. Україна вітає своїх кращих синів // Там само. 2000, 29 трав.;
4. Колодний А. Світ наукових пошуків Степана Ярмуса // Ярмусь С. Досвід віри українця: Вибр. твори. К., 2002;
5. Мулик-Луцик Ю. Творча лабораторія С. Ярмуса // Там само.

М. С. Тимошик

Бібліографічний опис:

Ярмусь Степан Онисимович / М. С. Тимошик // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-891430>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).